

Ангел Каралийчев

Милост

Наближи Коледа. Падна дълбокият сняг в черковния двор. Дигна се една сутрин старият камбанар дядо Митрофан. Грабна лопатата и разри-на една пътека – от дъбовата врата на стаята си до камбанарията. Като се прибра вътре на топло, старецът сне ръкавиците, които му беше изп-лела баба Митрофанка, и рече:

– Знаеш ли какво реших, докато метех снега?

– Какво?

– Реших да заколя петела за Коледа.

– Стой, не думай! Как ще го прежалим?

– Няма какво да сториме. На Коледа може да ни дойде някой госте-нин. Как ще го посрещнем, като нямаме нито прасе, нито кокошчица, нито една лъжичка блажинка?

– Прав си – клюмна глава баба Митрофанка и дигна престилката си – да обърше сълзите си.

В туй време крушовата главня на огъня изпращя. Една червена иск-ра се завъртя покрай веригата нагоре и хвъркна през комина. Върху най-горната затоплена тухла на комина се беше наместило едно врабче, да си топли измръзналите крачета.

– Дядо Митрофан осъди петела на погубване! – извика искрата и угасна.

Врабчето трепна и подскочи. Отлетя към курника. Влезе при петела.

– Какво дириш тука? – попита петелът.

– Дойдох да се простиме с тебе, защото днес дядо Митрофан ще ти вземе главата.

– Затуй съм сънувал нощес един червен гердан – продума петелът и отпусна жално криле надолу. – Какво да правя сега?

– Бягай – посъветва го врабчето. – Нали знаеш, че Стоянова майка плаче, а Бежанова майка не плаче.

Дядо Митрофан тръгна да си точи ножа и заръча на баба Митро-фанка да хване петела. Баба Митрофанка натроши царевични зърна в полата си и ги изсипа пред курника. След туй отнесе голямото корито и го подпря полуизправено с една тояжка. Долния край на тояжката за-върза с дълго въже, проточено до нейния прозорец. След като свърши тая работа, хитрата бабичка отвори вратичката на курника и отиде към прозореца. Хвана другия край на въжето. Щом петелът се навре да къл-ве зърната, тя ще дръпне въжето, тояжката ще падне и коритото ще пох-лупи петела.

Но петелът разбра измамата. Той беше по-хитър от баба

Митрофанка. Показа си главата, разпери криле и се дигна към високата топола, която се беше възправила като огромна бяла свещ над черквата. Кацна на самия връх и там се сгуши.

Тогава баба Митрофанка плесна ръце, разлюти се, грабна секирата и нагази в снега между каменните кръстовете. Отиде да сече тополата.

– Скоро да слизаш – викна тя на петела – или ще отсека тополата!

– Отсечи я де! – отвърна петелът. – Ако я отсечеш, тя ще падне върху черквата, черквата ще затисне попа, а тебе ще те изпратят в тъмницата.

Баба Митрофанка не разбра какво ѝ говори петелът, удари два-три пъти със секирата и се замисли, Постоя малко под дървото и като ѝ помръзнаха ръцете, бързо се прибра в къщи и подгони котката с ръжена.

Върна се дядо Митрофан, закани се с юмрук на петела и слезе към кръчмата да си подслади с винце огорчената душа. Прибра се късно. И нали беше посърбнал – сънят му нямаше край. На сутринта някой похлопа на вратата. Чу се гласът на попа:

– Хей, дядо Митрофане? Жив ли си? Пладне стана, а ти още не си бил камбаната.

– Прощавай, дядо попе, ама будилникът ми побягна и тази нощ не му чух гласа.

На другия ден дядо поп се закани:

– По празниците ще ида да намеря друг камбанар. Ще подиря някой по-ранобуден старец. Ти ми объркваш черковната служба.

Седна дядо Митрофан до огъня и заклати отчаян глава Намести се баба Митрофанка и зарони два реда сълзи.

– Какво ще правиме сега, посред зима, ако дойде друг камбанар? Къде ще си денеме главите в този сняг? Ама ти си виновен – прокуди си будилника, като рече: ще го заколя.

– Сбърках. Искам да му обадя, че няма да го коля, ама как да му кажа, като не му разбирам кокошия език?

В туй време крушовият пън изпраща и една червена искра се дигна нагоре. Тя изскочи през комина и викна:

– Дядо Митрофан реши да не коли петела за Коледа.

Врабчето, щом чу тия думи, подхвъркна към тополата.

– Хей, петльо! Как си?

– Умирам от глад и студ.

– Слизай долу!

– Страх ме е от ножа.

– Не бой се. Аз ти нося коледна милост. Утре е Коледа, а дядо

Митрофан да те помилва за празниците.

Петелът радостно подхвъркна надолу, изправи се пред дъбовата врата на старците и закукурига. Старците го чуха, отвориха вратата, поканиха го да влезе и го нагостиха като драг гостенин.

Към полунощ курникът гръмна от петльовата песен, а камбаната захтея и обади на хората, че е настъпил големият празник. Богомолците със запалени свещи задръстиха черквата. Дядо поп остана много доволен и на сутринта занесе на старците пълно менче с кървавица.

КРАЙ

© Ангел Каралийчев

Сканиране: sir_Ivanhoe, август, 2007 г.
Разпознаване и последна редакция: NomaD, август, 2008 г.

Издание:

Ангел Каралийчев. Приказен свят. Том втори, 1982
Издателство „Български писател“, 1982

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/9073>]